

Rätt att märka träförpackningsmaterial enligt standarden ISPM 15 och märkningsrättsregistret

1. Allmänt

FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation FAO har utgående från IPPC-konventionen (International Plant Protection Convention) utarbetat standarden ISPM 15 för förpackningsmaterial av trä. I standarden anges kraven på behandling och märkning av träförpackningsmaterial. Avsikten med den är att förhindra spridning av växtskadegörare från land till land tillsammans med förpackningsmaterial. Kraven i standarden ISPM 15 gäller förpackningsmaterial tillverkat av både barr- och lövvirke. Som träförpackningsmaterial betraktas bl.a. lastpallar, lastunderlag, häckar, rullar, lådor och askar, fat och tunnor samt stödvirke och mellanlägg. Kraven i standarden gäller vid export också stödvirke och mellanlägg i virkespartier. Behandlings- och märkningskraven gäller inte industriellt tillverkade material som är gjorda av träåvara, t.ex. faner, spån- och andra skivor eller trämaterial som är tunnare än 6 mm.

Efter den här ändringen av bestämmelsen (1.10.2014) ska ett förpackningsmaterial av trä som förs in på EU-området utan last (CN 4415) vara behandlat och märkt enligt standarden ISPM 15 och det kan inte mera föras in med sundhetscertifikat. Vid utförsel av enbart förpackningsmaterial till länder utanför EU varierar praxis på motsvarande sätt enligt mottagarlandets krav.

I Finland beviljas märkningsrätt enligt standarden ISPM 15 av Livsmedelssäkerhetsverket Evira. Märkningen får göras endast av den som av Evira beviljats märkningsrätt och fått id-nummer. En såg eller anläggning som värmebehandlar virke, en aktör som tillverkar, exporterar eller är speditör av träförpackningsmaterial eller annan sådan aktör kan beviljas rätt att använda märkningen.

Beviljande samt registrering av rätt att använda märkningen bygger på lagen om skydd för växters sundhet (702/2003, ändr. 384/2008), som trädde i kraft 1.7.2008, samt jord- och skogsbruksministeriets kompletterande förordning om skydd för växters sundhet 17/08, ändring 1/10, ändring 13/13 och ändring 13/14.

2. Ansökan om och beviljande av märkningsrätt

En aktör som vill använda märkning enligt bilaga 1 på sågat virke, förpackningsmaterial av trä eller virke avsett för tillverkning av sådant måste hos Livsmedelssäkerhetsverket Evira ansöka om rätt att använda märkningen. Ansökan görs på en blankett som fastställts av Evira. Rätten att använda märkningen är alltid bunden till verksamhetsstället. Den som har märkningsrätt skaffar behövliga stämplor eller annan märkningsutrustning och svarar för att märkningen görs bara på förpackningsmaterial av trä som motsvarar standardens krav och att märkningen används endast på den plats (adress) som nämns i beslutet.

De aktörer som fått märkningsrätt registreras i Eviras märkningsrättsregister. På Eviras webbplats finns en aktörsförteckning där aktörens namn, ort och registernummer samt uppgifter om bransch (tillverkare av förpackningsmaterial eller virke) kan antecknas.

3. Förutsättningar för beviljande av märkningsrätt

Livsmedelssäkerhetsverket beviljar rätt att använda märkning av förpackningsmaterial av trä enligt bilaga 1 under följande förutsättningar:

- 1) leverantör av sågat virke, då
  - a. aktören har utrustning för torkning av sågat virke genom upphettning av virke så att det sågade virket kan behandlas på det sätt som anges i punkt 4 stycke 1, och
  - b. leverantören har ett datasystem eller annan metod att lagra data så att det finns information om torkning och annan behandling av varje parti sågat virke, så att man kan försäkra sig om att ovan avsedda torkningskrav uppfylls; samt
- 2) leverantör, tillverkare eller reparatör av träförpackningsmaterial, då
  - a. förpackningsmaterialet tillverkas endast av antingen sågat virke försett med ovan nämnda märkning eller sågat virke som har ett varupartispecifikt intyg av växtskyddsmyndigheterna om att det uppfyller de krav som anges i punkt 4 stycke 1-2, eller
  - b. förpackningsmaterialets tillverkare eller reparatör har utrustning med vilken materialet kan behandlas på det sätt som anges i punkt 4 stycke 1, och
  - c. leverantören har ett datasystem eller annan metod att lagra data så att det finns information om torkning och annan behandling av varje parti sågat virke, så att man kan försäkra sig om att ovan avsedda torkningskrav uppfylls.

4. Krav på behandling och märkning

Med märkningen A enligt bilaga 1 till den här anvisningen kan man märka sådant virke, sågat virke eller förpackningsmaterial av trä som är barkfritt och värmebehandlat så, att temperaturen genom hela virket är minst 56 °C i 30 minuters tid. Märkningen ska innehålla förkortningen HT som anger behandlingen. Värmebehandlingen kan också ske i samband med ugnstorkningen av virket, om ovannämnda krav på behandling uppfylls. Den temperatur som krävs uppnås i praktiken, om lufttemperaturen i värmekammaren under uppvärmningsprocessen hela tiden är minst 65 °C i 24 timmars tid. Den värmebehandlingstid som krävs beror på virkets tjocklek, mängden virke som behandlas på en gång samt behandlingstemperaturen.

Förpackningsmaterial av trä kan också framställas av barkfritt virke som har gasats med metylbromid. Då ska märkningen B enligt bilaga 1 användas. Användning av metylbromid är dock inte tillåten i Finland. Användning av märkningen B enligt bilaga 1 ska vara godkänd i beslutet om märkningsrätt.

Med märkningen C enligt bilaga X får märkas sådant virke, sågat virke eller träförpackningsmaterial med en diameter under 20 cm, barkat och dielektriskt värmebehandlat så att temperaturen på virkets yta samt i kärna är minst 60° C under en minut. Temperaturen måste uppnås inom 30 minuter från början av behandlingen.

Förpackningsmaterial av trä ska märkas på minst två sidor och så att märkningen är synlig på utsidan av den färdiga förpackningen och på det övriga förpackningsmaterialet. Märkningen ska vara permanent och ska inte kunna flyttas. Märkningen ska vara tydligt läsbar. Märkningen får inte göras med röd eller orange färg.

Standarden tillämpas på både nytt och använt träförpackningsmaterial. När en enskild del av ett förpackningsmaterial som är försett med standardenlig märkning ersätts med en del som uppfyller kraven på behandling enligt 1:a stycket ska den ersättande delen av förpackningsmaterialet märkas på det sätt som anges i 2:a stycket. Vid större reparationer och då det inte är säkert att det gamla förpackningsmaterialet uppfyller kraven ska förpackningsmaterialet behandlas på nytt, eventuell

gammal märkning avlägsnas och förpackningsmaterialet märkas på nytt i enlighet med 2:a stycket ovan.

När märkningen A enligt bilaga 1 används för att märka sågat virke ska märkningen göras på dess omslag, på knippet med sågat virke eller på dess etikett. Märkningen ska vara synlig och väderbeständig och den ska dessutom uppfylla kraven i 2:a stycket.

5. Tillsyn

Tillsynsmyndigheterna inom växthälsa har tillsyn över de i registret införda aktörernas produktion och verksamhet. Tillsynskontroller görs utgående från en årligen uppgjord tillsynsplan. Inspektörerna har rätt att ta prover för laboratorieundersökningar. En aktör som hör till registret måste på begäran ge inspektören de uppgifter som behövs för tillsynen och kontrollen. Aktören är skyldig att hjälpa till då kontrollen utförs och vid eventuell provtagning i enlighet med tillsynsmyndighetens anvisningar.

6. Avgifter

Beslutet om märkningsrätt och kontrollerna för upprätthållande av märkningsrätt är avgiftsbelagda. Avgifterna bestäms enligt jord- och skogsbruksministeriets gällande förordning om Livsmedelssäkerhetsverkets avgiftsbelagda prestationer. Evisa fakturerar de här avgifterna utgående från givna beslut och inspektörernas uppdrag.

7. Anmälan om ändringar och strykning ur registret

En aktör som är införd i registret måste utan dröjsmål skriftligen meddela Evisa när verksamheten upphör, om väsentliga ändringar sker i ägarförhållandena eller verksamheten och dessa påverkar införningen av aktören i registret eller märkningsrätten.

På basis av aktörens skriftliga anmälan eller om det vid en kontroll konstateras att verksamheten har upphört, stryks aktören ur registret. Evisa svarar för strykningen ur registret.

Om det vid en kontroll konstateras att en aktör som är införd i registret inte uppfyller förutsättningarna för registrering eller inte följer bestämmelserna, ger Evisa aktören en skriftlig anmärkning. Vid behov anges en tidsfrist inom vilken de noterade felaktigheterna måste korrigeras. Evisa stryker en aktör ur registret, om denne trots anmärkning inte korrigerar felaktigheter som upptäckts i verksamheten. En aktör som strukits ur registret har inte märkningsrätt.

Grunder:

- Lagen om skydd för växters sundhet (702/2003, ändr. 384/2008)
- Jord- och skogsbruksministeriets förordning om skydd för växters sundhet (JSM 17/08, ändringar 1/10, 13/13 och 13/14)
- Jord- och skogsbruksministeriets förordning om Livsmedelssäkerhetsverkets Evisas avgiftsbelagda prestationer

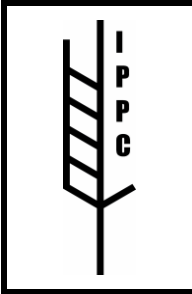
Ytterligare information: Sanna Välimäki (029 530 4187), Atro Virtanen (029 530 5047)

BILAGA 1

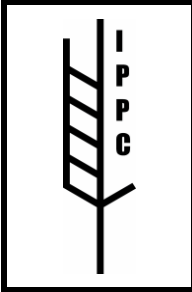
MÄRKNING AV TRÄFÖRPACKNINGSMATERIAL ENLIGT DEN INTERNATIONELLA STANDARDEN FÖR VÄXTSKYDDSÅTGÄRDER (ISPM) NR 15 (GUIDELINES FOR REGULATING WOOD PACKAGING MATERIAL IN INTERNATIONAL TRADE)

- Märkningens bokstäver ska vara så stora och tydliga som möjligt.
- Märkningen ska göras synligt och permanent på virket: med stämpel, brännmärke eller målning.
- Märkningen får inte göras med röd eller orange färg.
- Märkningen ska göras på två sidor av förpackningen. Varje stycke av löst stödvirke och dylikt ska märkas separat.
- Märkningens uppställning och inramning ska vara i enlighet med modellerna på bilagans sida 2.

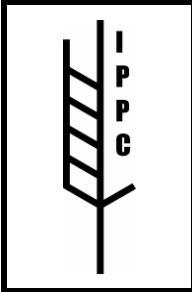
A)

 <div data-bbox="379 801 751 981" style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <p>FI – XXXXX</p> <p>HT</p> </div>	<p><i>Förklaring:</i></p> <p><i>FI = landskod (Finland)</i></p> <p><i>XXXXX = ID-nummer för innehavaren av märkningsrätt</i></p> <p><i>HT= värmebehandling (Heat treatment)</i></p>
--	---

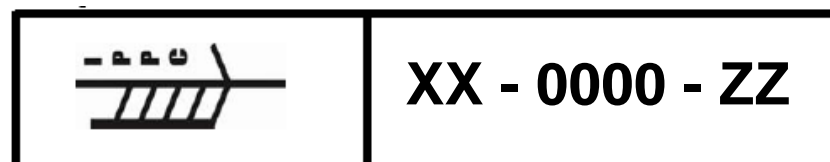
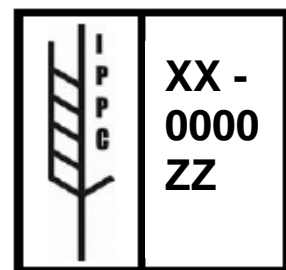
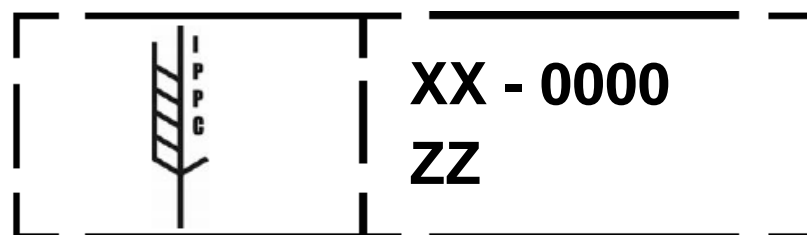
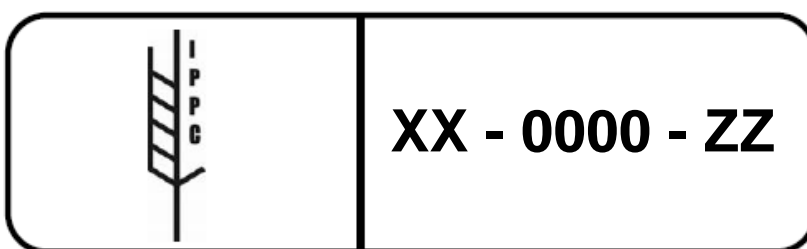
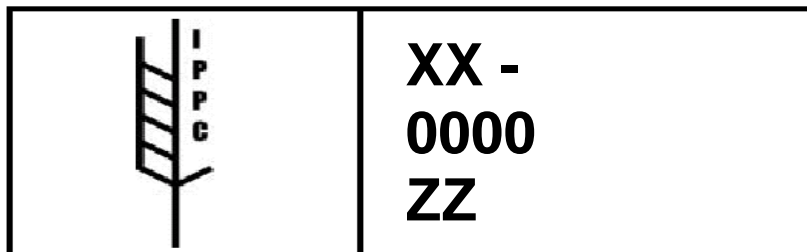
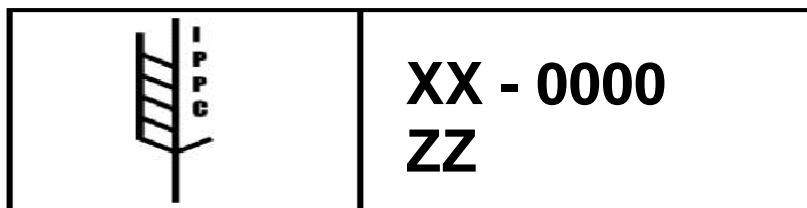
B)

 <div data-bbox="379 1270 751 1449" style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <p>FI – XXXXX</p> <p>MB</p> </div>	<p><i>Förklaring:</i></p> <p><i>FI = landskod (Finland)</i></p> <p><i>XXXXX = ID-nummer för innehavaren av märkningsrätt</i></p> <p><i>MB = gasning med metylbromid (behandlingen är inte tillåten i Finland)</i></p>
---	---

C)

 <div data-bbox="379 1740 751 1919" style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <p>FI – XXXXX</p> <p>DH</p> </div>	<p><i>Förklaring:</i></p> <p><i>FI = landskod (Finland)</i></p> <p><i>XXXXX = ID-nummer för innehavaren av märkningsrätt</i></p> <p><i>DH = Dielectric heating - värmebehandling</i></p>
---	--

Exempel på standardenliga märkningar:

Förklaring:
XX behandlingsland

0000 = ID-nummer för
innehavaren av
märkningsrätt

ZZ = behandling